

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Novice izhajajo v Ljubljani
vsak teden dvakrat, nam-
reč v sredo in saboto.

Odgovorni vrednik **Dr. Janez Bleiweis.**

Veljajo za celo leto po pošti
4 fl., scer 3 fl., za pol leta
2 fl. po pošti, scer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XI.

V saboto 2. aprila 1853.

List 27.

Slava umetniku!

V čast domorodnemu malarju gosp. *M. Langus-u.*

(Pesem v veseli družbici prijatelov prepevana).

Naša družbica obseže
Dost častljivih pridnih mož,
Mož se k možu res prileže,
Kakor v vencu roža k rož';
Vendar — kar po zemlji hodi,
Splošni ne odgré osodi.

Eno cvetje le obstane:
To je cvet umetnosti,
Ki okó in serce gane
In k omiki duh budí;
Tako cvetje mi imamo
In mu čast in hvalo damo.

Gospod Langus-a častimo,
Ki med nami tú sedi,
In na zdravje mu napímo
Dokler glažek še derží;
Naj bi dolgo še veselí
V naši družbi ga iméli!

V mladosti se je trudil,
Se v Rimu dost učil,
Ondi duh umetni budil,
Ga je budil in bistril,
Da v domovja, v lastno slavo
Kaže vedno pot mu pravo*).

Marsikterga je obrisal
Ko bi v špiegel gledal se,
Starše otrokom on opisal,
Drag spomin zapustil je;
Marsikteri spí že v grobi,
Vendar še živí v podobi.

Glejte! onli v cerkvi sveti
Duša žalostna kleči,
Mater' božji razodeti
Kaj tak serce ji teži;
Malar serca nam odkrije,
Da z očesa solza lije.

Cerkev tam stoji visoka
Kloštra franciškanskega:
Vidi se na zidu roka
Malarja izverstnega:
Dokler cerkev ta bo stala
Njega slavnost bo spričevala.

Vtihnulo med nam' bo petje, —
Bo objedel časa zob
Nam iz lic življenja cvetje,
Nas objel bo hladni grob:
Malarju bo slava ostala,
Živa stena na-nj kazala!

Podúk v hmeljoreji.

(Dalje.)

Hmeljove bolezni.

Hmelj je marsikteri hudi bolezni podveržen, ktera pa ne stori velike škode, ker majhin pridelk se večí del drago prodaja.

Nar nevarniši bolezin, po kateri zna celi hmeljnik pod zlo iti, je gnjiloba, ki se spervega pokaže na štorih, po tem pa tudina mladikah ali na perju. Če spomladi hmeljovi štori nič mladik, ali pa mladi le revne mladike odganjajo, so korenike bolehe ali vničene. Kakor hitro se to zapazi, je treba urno gledati, da se reši, kar se da, ali pa da se svet drugači v rabo spravi. Ta bolezin izvira od starosti štorov, če že 20—40 let stojé, ali od povodinj ali podzemeljskih studencin, če ni voda v redi odpeljana. Tak svet ni za hmeljorejo, zato naj se opusti, ker hmelj ne terpi močvira.

Gnjiloba se hmeljovih štorov tudi loti, če kebrovi in tudi druge sorte červi korenike oglojejo ali ranijo, da štori oslabijo, umerjejo in gnjiti začnejo. Pa večidel jih le malo pomerje, ker se rane rade zarasejo, in štori sčasoma se okrepcajo.

Tudi v r t n e b o l h e so hmelju nevarne in škodljive, one spijejo in preluknjajo voljno perjice mladik, in dostikrat pokazijo polovico pridelka. Ti nadlogi se nar gotovsi pride v okom, če se hmelj spomladi zarano, ali clo v jeseni obreže. Nekoliko pomaga in odvráčuje bolhe tudi potresanje hmelja s pepelom.

Nar škodljivši vsih bolezin je pa rija, ktera včasi pridelk enoletni, včasi celo večletni močno zmanjša ali pa popolnoma vniči; kadar več let zaporedoma pride, se šture pokončá, in ob vso rodovitost pripravi. V tak okužen svet ni varno koj novih sadik vsajati, ker tudi te rada rija pokvari. K sreči se taka huda rija le malo kdaj pokaže: po malem pak dostikrat, kar le malo škoduje. Rija pride od manaste röse, po kateri se drevesne uši brezštevnilno pomnožijo, vse mladike napadenega štora od tal do verha pokrijejo. Se zgodi kaj tacega ob času, ko hmelj ravno začénja cvesti, gré vés pridelk pod zlo; pridejo poznejši, ko je hmelj že sterže napravil, ga scer ne pokončajo popolnoma,

*) Slavni Kukuljević-Sakcinski v Zagrebu je lani zamimiv življenjepis našega Langus-a na svitlo dal. Vred.